

การปรับปรุงพันธุ์มะละกอพันธุ์แขกนวลสายพันธุ์แท้
Varietal Improvement of Pure Line Keag-nuan Papaya (*Carica papaya*)

นางสาวสุภาวดี สมภาค^{๑/} นายธวัชชัย นิมกั้งรัตน์^{๑/} นางสาวรัชณี ศิริยาน^{๑/}
นางสาวจันทนา โชคพาชื่น^{๑/} นายสมพงษ์ สุขเขตต์^{๑/}

บทคัดย่อ

การปรับปรุงพันธุ์มะละกอพันธุ์แขกนวลสำหรับการบริโภคดีบ ทำการคัดเลือกโดยใช้วิธี Pure Line Selection เพื่อให้ได้มะละกอสายพันธุ์แท้ที่มีความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการคัดเลือกคือ รูปร่างผลยาว ไม่บิดเบี้ยว ผลดิบสีเขียว มีความกรอบ มีความหนาเนื้อมากกว่า ๒ เซนติเมตร ผลจากการคัดเลือกทำให้ได้สายพันธุ์ที่มีลักษณะดีผ่านเกณฑ์การคัดเลือกอย่างน้อย ๙ สายพันธุ์ ให้ผลผลิตต่อต้น ๓๗-๘๑ ผล/ต้น น้ำหนัก/ผล ๘๐๐-๑,๔๘๔ กรัม/ผล ความหนาเนื้อ ๒.๐-๓.๔ เซนติเมตร มีขนาดและน้ำหนักตรงตามความต้องการของตลาด แต่อย่างไรก็ตามยังมีความแปรปรวนทางพันธุกรรมอยู่ จึงได้ดำเนินการคัดเลือกต่อไปในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๔ ซึ่งจะเป็นการคัดเลือกพร้อมประเมินพร้อมในแหล่งปลูกต่างๆเพื่อให้ได้พันธุ์มะละกอสำหรับบริโภคดีบมีความเป็นพันธุ์แท้ที่สามารถปรับได้ดี และให้ผลผลิตสูง ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคซึ่งในอนาคตจะเป็นมะละกอสำหรับบริโภคดีบพันธุ์ดีของกรมวิชาการเกษตรต่อไป

Abstract

Varietal Improvement of Papaya (*Carica papaya*), Keag-nuan varieties were selected by Pure Line Selection method. Criteria were follows good shaped fruit (Elongate), Crispy of texture can be processed into Papaya salad , Fresh thickness more than ๒ cm.,. There were nine lines were selected.. Fruit/ plant was between ๓๗-๘๑. Fruit weight was between ๘๐๐- ๑,๔๘๔ g/fruit Fresh thickness was between ๒.๐-๓.๔ cm. All lines were Reddish orange texture when ripe. However, Almost of lines were variation. So lines were selected for further evaluation to inbred lines that high yield.

---

^{๑/} ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ

คำนำ

ประเทศไทยบริโภคมะละกอ (*Carica papaya*) ดิบ ตลอดทั้งปีไม่ต่ำกว่า ๘๐,๐๐๐ ตัน เมื่อเทียบกับมะละกอสุกซึ่งมีปริมาณการบริโภคประมาณ ๕๐,๐๐๐ ตันต่อปี (วรรณภาและคณะ, ๒๕๕๑) ทั้งนี้เนื่องจากมะละกอดิบสามารถนำมาทำอาหารได้หลากหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็น แกงส้ม แกงป่า หรือนำมาผัดใส่ไข่ และอาหารสำคัญที่ต้องใช้มะละกอดิบในการประกอบอาหารคือส้มตำ ซึ่งเป็นอาหารยอดนิยมในทั่วทุกภาคของประเทศไทย นอกจากนี้ยังสามารถนำมาแปรรูปได้หลากหลายชนิด อาทิเช่น ต้มฉ่ำย มะละกอ มะละกอเค็ม ซีเซ็กฉ่ำยมะละกอ เป็นต้นจากลักษณะการบริโภคมะละกอดังกล่าวทำให้การปลูกมะละกอเพื่อการบริโภคดิบเป็นที่ต้องการของตลาดสูงโดยเฉพาะตลาดส้มตำใช้เวลาเพียง ๔-๖ เดือนสามารถเก็บผลผลิตเพื่อจำหน่ายได้ ลักษณะพันธุ์ที่ใช้ปลูกเพื่อการบริโภคดิบจะมีลักษณะเนื้อแน่นกรอบ ในปัจจุบันมีพันธุ์ที่ใช้สำหรับบริโภคดิบอยู่เพียงไม่กี่พันธุ์ อาทิเช่น มะละกอพันธุ์ครึ่ง ซึ่งมีจุดเด่นคือ หลังจากเก็บเกี่ยวแล้วจะกรอบนานกว่าพันธุ์อื่น (พานิชย์, ๒๕๕๒) แต่มีข้อบกพร่องคือรูปทรงผลผลิตไม่มีความสม่ำเสมอ (รสลิน, ๒๕๕๑) และพันธุ์แขนงวลซึ่งเป็นพันธุ์ที่เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกกันมากเนื่องจากมีเนื้อแน่น กรอบ และเป็นที่ยอมรับของตลาดผู้บริโภคส้มตำโดยเฉพาะในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ทีมงานรักษเกษตร, ๒๕๔๙) ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษได้ดำเนินการรวบรวมคัดเลือกมะละกอพันธุ์แขนงวลซึ่งเป็นพันธุ์ที่เหมาะสมกับการบริโภคดิบมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๗-๒๕๔๘ พบสายพันธุ์ที่มีลักษณะดีประมาณ ๕ สายพันธุ์ หลังจากจบโครงการแล้วไม่มีการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พันธุ์มะละกอแขนงวลที่ผ่านการคัดเลือกความคงตัวทางพันธุกรรมเพิ่มมากขึ้น และมีลักษณะดีเด่นในด้านการบริโภคดิบ เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้พันธุ์ดี ที่เป็นพันธุ์จากกรมวิชาการเกษตรต่อไป

๑. วิธีดำเนินการ :

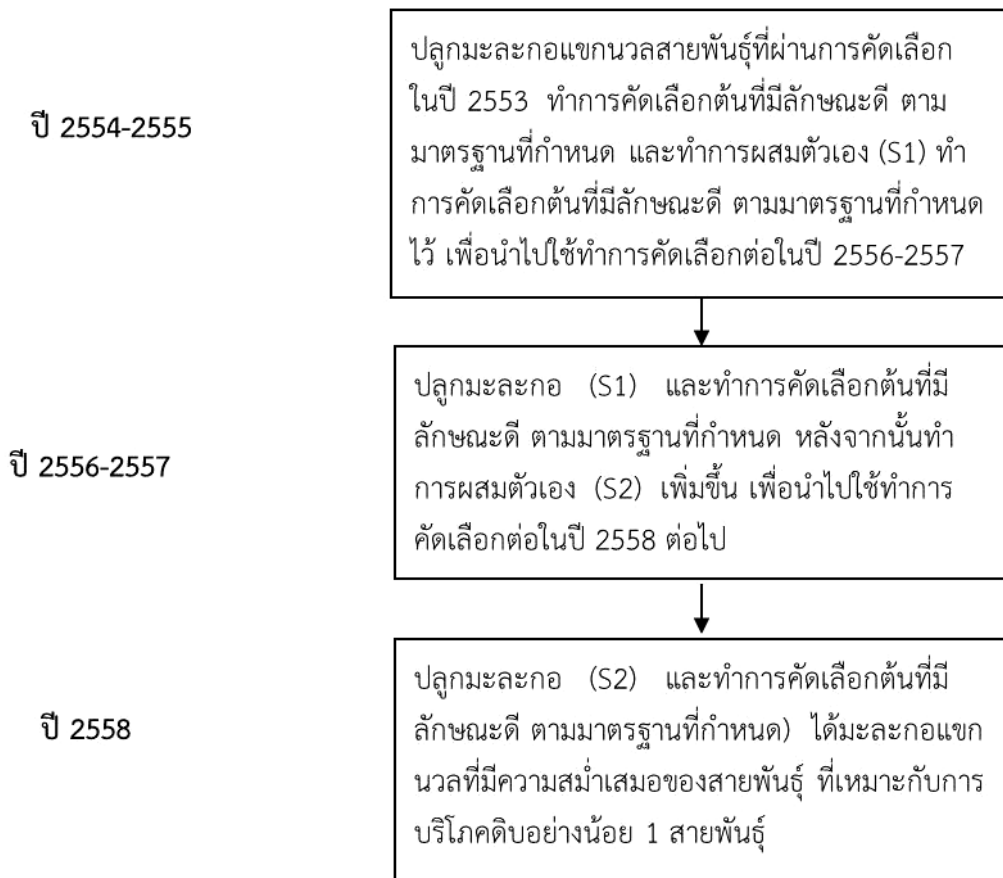
- อุปกรณ์
  - สายพันธุ์มะละกอแขนงวลที่ผ่านการคัดเลือก
  - วัสดุการเกษตร ได้แก่ ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ ๑๕-๑๕-๑๕ ปุ๋ยคอก สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช
  - วัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในการผสมพันธุ์ ป้ายพลาสติกสำหรับเขียนชื่อ เป็นต้น

- วิธีการ

มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

นำสายพันธุ์มะละกอแขนงวลที่ผ่านการคัดเลือกในปี ๒๕๕๓ มาปลูกในพื้นที่ ประมาณ ๓ ไร่ ทำการคัดเลือกโดยใช้วิธี Pure Line Selection ซึ่งเป็นวิธีที่คัดแยกลักษณะที่ดีที่มีอยู่แล้วออกมาปลูกเพื่อทำให้เกิดความสม่ำเสมอขึ้น เพื่อให้สายพันธุ์มะละกอที่ผ่านการคัดเลือกมีความสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มความบริสุทธิ์ของสายพันธุ์เพิ่มมากขึ้น (รายละเอียดตามแผนผังการดำเนินงานปรับปรุงพันธุ์มะละกอแขนงวลสายพันธุ์แท้) โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการคัดเลือกสายพันธุ์มะละกอแขนงวลไว้ดังนี้ รูปร่างผลยาว ไม่บิดเบี้ยว ผลดิบสีเขียว มีความกรอบ มีความหนาเนื้อมากกว่า ๒ ซม.

แผนผังการดำเนินงานปรับปรุงพันธุ์มะละกอแขกนวลสายพันธุ์แท้

- วิธีปฏิบัติการทดลอง

ทำการปรับปรุงพันธุ์มะละกอแขกนวลให้มีความสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มความบริสุทธิ์ของสายพันธุ์เพิ่มมากขึ้นโดยใช้วิธี Pure Line Selection ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ นำมะละกอสายพันธุ์แขกนวลที่ผ่านการคัดเลือกในปี ๒๕๕๓ นำมาเพาะกล้าเมื่อต้นกล้าอายุได้ ๔๕ วันจึงทำการย้ายปลูกในพื้นที่ ประมาณ ๕ ไร่ โดยใช้ระยะระหว่างต้น ๒ เมตร และระยะระหว่างแถว ๒.๕ เมตร ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ เดือนละครั้ง ดังนี้ เมื่อมะละกอ อายุ ๑-๓ เดือน ใช้อัตรา ๕๐ กรัม/ต้น เมื่ออายุ ๓-๖ เดือน ใช้อัตรา ๑๐๐ กรัม/ต้น เมื่อมะละกออายุ ๖-๑๒ เดือน ใส่ปุ๋ย ๒ เดือน/ครั้ง ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๒๐๐ กรัม/ต้น ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามความจำเป็น ในระหว่างการปลูก บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต อายุออกดอก อายุเก็บเกี่ยว ผลผลิต และคุณภาพผลผลิต ข้อมูลอุตุนิยมหาวิทยาลัย

สำหรับขั้นตอนการคัดเลือก ทำการกำจัดต้นตัวผู้และตัวเมียออกทันทีที่ปรากฏ เหลือไว้แต่ดอกกระเทย หลังจากนั้นทำการคัดเลือกต้นที่มีลักษณะดีทำการคลุมดอกและผสมตัวเองเพื่อป้องกันการผสมข้ามจากต้นอื่น หลังจากนั้นเลือกมา ๑ ลูกต่อต้น (เก็บเมล็ดมะละกอเมื่อสุกเต็มที่แล้วโดยนำมาผ่าเอาเมล็ดดอกและล้างเมล็ดให้สะอาดและผึ่งในที่ร่ม หลังจากนั้นนำเมล็ดพันธุ์ ส่วนหนึ่งเก็บเป็น Remain seed และอีกส่วนหนึ่งนำมาปลูกเพื่อคัดเลือกในชั่วต่อไป)

การบันทึกข้อมูล

- วันเพาะกล้า วันงอก วันปลูก วันออกดอก วันติดผล วันเก็บเกี่ยว (วันที่เก็บมะละกอ เพื่อนำมา ทำการทดสอบสำหรับบริโภคน้ำตาลและบริโภคน้ำส้ม) วันสุกแก่
  - บันทึกการเจริญเติบโต วัดการเจริญเติบโต วัดความสูง เส้นผ่าศูนย์กลาง ทรงพุ่ม และเส้นรอบวงโคนต้น
  - บันทึกข้อมูลผลผลิต ได้แก่ สีเนื้อ น้ำหนักผล จำนวนผล/ต้น น้ำหนักผล/ต้น เปอร์เซ็นต์ช่องว่าง เปอร์เซ็นต์น้ำตาล ความกว้างช่วงหัวของผล ความกว้างช่วงท้ายของผล ความยาวของผล ความหนาของเนื้อ อัตราส่วนเพศกระเทย : ตัวเมีย คุณภาพผลผลิตของมะละกอ และความนิยมของผู้บริโภค
  - บันทึกข้อมูลอื่นๆ เช่น การเข้าทำลายของโรคแมลง ข้อมูลอุตุนิยมนิยามวิทยา เป็นต้น
- เวลาและสถานที่ - เริ่มต้น ตุลาคม ๒๕๕๔ สิ้นสุด กันยายน ๒๕๕๘ สถานที่ทำการทดลอง แปลงทดลอง ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ ต.หนองไผ่ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

๒. ผลการทดลองและวิจารณ์

การปรับปรุงพันธุ์มะละกอแขนงกลเป็นงานวิจัยต่อเนื่องของศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ ที่ดำเนินการคัดเลือกจากต่อจากปี ๒๕๕๓/๕๔ (ตารางภาคผนวก) และมีสายพันธุ์ที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน ๑๐ สายพันธุ์ นำมาปลูกเพื่อทำการคัดเลือกและเพื่อให้มีความคงตัวทางพันธุกรรมเพิ่มขึ้น ผลการคัดเลือกในปี ๒๕๕๕/๕๖ (ตารางที่ ๑) มีสายพันธุ์มะละกอแขนงกลที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน ๑๑ สายพันธุ์ น้ำหนักผลอยู่ระหว่าง ๘๐๙-๑,๓๑๐ กรัม./ผล ซึ่งเป็นขนาดที่ตลาดต้องการคือ ๘๐๐-๑,๕๐๐ กรัม/ผล ความยาวผลอยู่ระหว่าง ๒๕.๐-๔๕.๐ เซนติเมตร ความยาวที่ตลาดต้องการไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร สายพันธุ์ที่มีจำนวนผลต่อต้นสูงสุดได้แก่ KNSK ๑-๘-๓๗ รองลงมาได้แก่ KNSK ๒-๑-๘ และ KNSK ๑๒-๑๙-๑๘ ให้ผลผลิต ๓๖ ๓๕ และ ๓๔ ผล/ต้น ตามลำดับ ส่วนความหนาเนื้อสายพันธุ์ KCSK ๑๐-๘-๙ มีความหนาเนื้อสูงสุด ๓.๐ เซนติเมตร สำหรับความพึงพอใจของผู้บริโภค (ตารางที่ ๒) ในด้านการปกสัพบพบว่ามีความสัมพันธ์กับขนาดและน้ำหนักของผล ซึ่งพันธุ์ที่มีความยาวอยู่ระหว่าง ๓๐-๓๕ เซนติเมตรและน้ำหนักต่อผลไม่เกิน ๑,๐๐๐ กรัม จะได้รับความนิยมมากกว่าสายพันธุ์ที่มีน้ำหนักต่อผลมากกว่า ๑,๐๐๐ กรัม ซึ่งสายพันธุ์ที่ได้รับความนิยมด้านการปกสัพบมีทั้งหมดจำนวน ๔ สายพันธุ์ ได้แก่ KNSK ๑-๘-๓๗ KNSK ๒-๑-๘ KNSK ๔-๖-๗ และ KNSK ๔-๖-๓๘ ส่วนความพึงพอใจเมื่อนำมาทำสัมตำพบว่าทุกสายพันธุ์ได้รับความนิยมเนื่องจากเนื้อมะละกอมีความกรอบและรสชาติเข้าเนื้อดี สำหรับความหวานของมะละกอเมื่อสุกพบว่าสายพันธุ์ในกลุ่ม KNSK มีความหวานอยู่ระหว่าง ๗-๘ °Brix ไม่เหมาะกับการนำมาบริโภคสุก ในขณะที่สายพันธุ์ในกลุ่ม KCSK มีความหวานอยู่ระหว่าง ๙-๑๐ °Brix สามารถนำมาบริโภคสุกได้ และสีเนื้อเมื่อสุกทุกสายพันธุ์มีสีส้มแดง

นำสายพันธุ์ที่ผ่านการคัดเลือกในปี ๒๕๕๕/๕๖ มาปลูกเพื่อคัดเลือกต่อในปี ๒๕๕๖/๕๗ เพื่อให้มีความคงตัวทางพันธุกรรมเพิ่มขึ้น ซึ่งผลจากการการคัดเลือกในปี ๒๕๕๖/๕๗ (ตารางที่ ๓) มีสายพันธุ์ที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน ๙ สายพันธุ์มีน้ำหนักผลอยู่ระหว่าง ๘๐๐-๑,๔๒๓ กรัม/ผล ความยาวผลอยู่ระหว่าง ๒๗.๖-๔๑.๐ เซนติเมตร ซึ่งเป็นขนาดที่ตลาดต้องการ จำนวนผลผลิต/ต้นอยู่ระหว่าง ๓๗-๘๑ ผล/ต้น น้ำหนัก/ผลอยู่ระหว่าง ๘๐๐-๑,๔๘๔ กรัม/ผล สายพันธุ์ที่มีจำนวนผลต่อต้นสูงสุดได้แก่ KNSK ๑-๘-๓๗-๒๗ และ KNSK ๒-๑-๘-๓๓ ให้จำนวนผล/ต้นสูงถึง ๘๑ ผล/ต้น และมีน้ำหนัก/ผลอยู่ที่ ๑,๑๔๔ และ ๘๐๐ กรัม/ผล ตามลำดับ มีความหนาเนื้อ

อยู่ระหว่าง ๒.๐-๓.๔ เซนติเมตร สายพันธุ์ที่มีความหนาเนื้อสูงสุดได้แก่ KCSK ๑๒-๑๙-๓๕-๑๓ มีความหนาเนื้อ ๓.๔ เซนติเมตร สำหรับความพึงพอใจของผู้บริโภค (ตารางที่ ๔) ในด้านการปกสับสายพันธุ์ที่ได้รับความนิยมด้านการปกสับมีทั้งหมดจำนวน ๓ สายพันธุ์ได้แก่ KNSK ๒-๑-๘-๓๓ KNSK ๓-๗-๕-๕ และ KCSK ๑๒-๑๙-๑๘-๑๑ ส่วนความพึงพอใจเมื่อนำมาทำสัมตำพบว่าทุกสายพันธุ์ได้รับความนิยมเนื่องจากเนื้อมะละกอมีความกรอบและรสชาติเข้าเนื้อดี สำหรับความหวานของมะละกอเมื่อสุกพบว่าสายพันธุ์ในกลุ่ม KNSK มีความหวานอยู่ระหว่าง ๗-๘ °Brix ไม่เหมาะกับการนำมาบริโภคสุก ในขณะที่สายพันธุ์ในกลุ่ม KCSK มีความหวานอยู่ระหว่าง ๙-๑๐ °Brix สามารถบริโภคสุกได้ และสีเนื้อเมื่อสุกทุกสายพันธุ์มีสีส้มแดง

นำสายพันธุ์ที่ผ่านการคัดเลือกในปี ๒๕๕๖/๕๗ จำนวน ๙ สายพันธุ์มาปลูกเพื่อคัดเลือกต่อไปในปี ๒๕๕๘/๕๙

ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างทำการผสมและคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีตรงตามเกณฑ์มาตรฐานการคัดเลือกสายพันธุ์มะละกอแขกนวลต่อไป

ตารางที่ ๑ ผลผลิตและคุณภาพของมะละกอแขกนวลสายพันธุ์คัด ๒๕๕๕/๕๖

สายพันธุ์	จำนวน ผล/ ต้น	น้ำหนัก ผล (กรัม/ ผล)	ความ กว้างผล (ซม.)	ความ ยาวผล (ซม.)	ความ หนาเนื้อ (ซม)	ช่องว่าง ภายใน ผล (%)	ความ แน่นเนื้อ (กก./ ซม. ^๒)	สีเนื้อดิบ	สีของผิวผล ดิบ	TSS ผลสุก (°Brix)
-----------	------------------	--------------------------------	--------------------------	------------------------	--------------------------	-----------------------------	--	------------	-------------------	-------------------------

KNSK ๑-๘-๓๗	๓๖	๘๒๙	๖.๕	๒๕.๖	๒.๐	๑๐	๑.๙	W ๑๕๕	G ๑๓๗A	๗
KNSK ๒-๑-๘	๓๕	๘๖๓	๗.๓	๓๗.๓	๒.๐	๑๙	๒.๐	W ๑๕๕	G ๑๓๗ A	๗
KNSK ๓-๗-๕	๒๔	๙๗๐	๗.๐	๔๑.๕	๒.๐	๑๗	๒.๐	W ๑๕๕	G ๑๔๓ A	๗
KNSK ๔-๖-๗	๓๒	๘๖๕	๖.๕	๓๔.๐	๒.๐	๑๑	๑.๙	W ๑๕๕	G ๑๔๓ A	๘
KNSK ๔-๖-๒๔	๒๔	๑,๓๐๔	๘.๙	๔๔.๘	๒.๓	๗.๖	๑.๙	W ๑๕๕	G ๑๔๓ A	๘
KNSK ๔-๖-๓๘	๒๗	๑,๐๖๘	๘.๕	๓๗.๔	๒.๓	๒๖	๑.๙	W ๑๕๕	G ๑๔๓ A	๘
KCSK ๕-๑๘-๒๐	๓๐	๘๕๕	๗.๕	๓๘.๒	๒.๐	๒๖	๑.๙	W ๑๕๕	G ๑๓๘ A	๙
KCSK ๑๐-๘-๙	๒๔	๑,๑๑๔	๑๐	๒๕.๐	๓.๐	๒๐	๑.๗	W ๑๕๕	G ๑๔๓ A	๑๐
KCSK ๑๐-๘-๒๔	๒๔	๘๐๙	๖.๘	๒๖.๐	๒.๗	๒๒	๑.๗	W ๑๕๕	G ๑๔๓ A	๑๐
KCSK ๑๒-๑๙- ๑๘	๓๔	๑,๓๑๐	๘.๓	๔๔.๕	๒.๒	๒๐	๑.๘	W ๑๕๕	G ๑๔๓ A	๙
KCSK ๑๒-๑๙- ๓๕	๒๙	๑,๑๗๗	๙.๐	๒๖.๕	๒.๖	๒๑	๑.๘	W ๑๕๕	G ๑๔๓ A	๙

ตารางที่ ๒ ความพึงพอใจของผู้บริโภคมะละกอแขกนวลสายพันธุ์คัด ๒๕๕๕/๕๖

สายพันธุ์	การปก-สับ			ความพึง พอใจ	การบริโภค		ความพึง พอใจ
	ขนาดผล	การปก	การสับ		ความกรอบ	ความ	

	เปลือก				ของเนื้อ	เข้าเนื้อ	
KNSK ๑-๘-๓๗	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KNSK ๒-๑-๘	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KNSK ๓-๗-๕	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KNSK ๔-๖-๗	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KNSK ๔-๖-๒๔	ไม่ชอบ	ไม่ชอบ	ไม่ชอบ	ไม่ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KNSK ๔-๖-๓๘	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KCSK ๕-๑๘-๒๐	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KCSK ๑๐-๘-๙	ชอบ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KCSK ๑๐-๘-๒๔	ชอบ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KCSK ๑๒-๑๙-๑๘	ไม่ชอบ	ไม่ชอบ	ไม่ชอบ	ไม่ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KCSK ๑๒-๑๙-๓๕	ชอบ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ชอบ	ชอบ	ชอบ

ตารางที่ ๓ ผลผลิตและคุณภาพของมะละกอแขกนวลสายพันธุ์คัด ๒๕๕๖/๕๗

สายพันธุ์	จำนวน ผล/ ต้น	น้ำหนัก ผล (กรัม/	ความ กว้างผล	ความ ยาวผล	ความ หนาเนื้อ	ช่องว่าง ภายใน	ความ แน่นเนื้อ	สีเนื้อ ดิบ	สีของผิวผล ดิบ	TSS ผล สุก (°Brix
-----------	------------------	-------------------------	-----------------	---------------	------------------	-------------------	-------------------	----------------	-------------------	----------------------

	ជន	(ឱ.ម.)	(ឱ.ម.)	(ឱ.ម.)	ជន (%)	(ក.ក./ ឱ.ម. ២)				
KNSK ១-៨-៣៧-២៧	៨១	១,១៤៤	៤.០	៤១.០	២.០	១៤	១.៤	១៥៥	G ៣៣៧ A	៧
KNSK ២-១-៨-៣៣	៨១	៨០០	៦.៥	៣៦.០	២.០	១៨	២.០	១៥៥	G ៣៣៧ A	៨
KNSK ៣-៧-៥-៥	៧៥	៨៨៣	៧.៣	៣៧.០	២.០	១៨	២.១	១៥៥	G ៣៤៣ A	៧
KNSK ៤-៦-៧-៧	៦៤	១,០៤៣	៧.៣	៣៨.២	២.៣	២០	១.៤	១៥៥	G ៣៤៣ A	៨
KNSK ៤-៦-២៤-៣០	៦៥	១,០៧៦	៧.១	៤០.៧	២.១	១៤	១.៤	១៥៥	G ៣៤៣ A	៨
KNSK ៤-៦-៣៨-៣៥	៦១	១,០៤៦	៧.៥	៣៤.៦	២.០	១៧	១.៨	១៥៥	G ៣៤៣ A	៨
KCSK ៥-១៨-២០-១៥	៣៨	១,៤៨៤	១០.៣	៣០.២	២.៤	២១	១.៤	១៥៥	G ៣៣៨ A	៤
KCSK ១២-១៥-១៨- ១១	៤៣	១,០៧៦	៨.៨	២៧.៦	៣.៣	២០	១.៨	១៥៥	G ៣៤៣ A	១០
KCSK ១២-១៥-៣៥- ១៣	៣៧	១,៤២៣	១០.៦	៣៣.៥	៣.៤	២១	១.៤	១៥៥	G ៣៤៣ A	១០

ตารางที่ ๔ ความพึงพอใจของผู้บริโภคมะละกอแขกนวลสายพันธุ์คัด ๒๕๕๖/๕๗

สายพันธุ์	การปก-สับ			ความพึงพอใจ	การบริโภค		ความพึงพอใจ
	ขนาดผล	การปกเปลือก	การสับ		ความกรอบของเนื้อ	ความเข้าเนื้อ	
KNSK ๑-๘-๓๗-๒๗	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KNSK ๒-๑-๘-๓๓	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KNSK ๓-๗-๕-๕	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KNSK ๔-๖-๗-๗	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KNSK ๔-๖-๒๔-๓๐	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KNSK ๔-๖-๓๘-๓๕	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KCSK ๕-๑๘-๒๐-๑๕	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KCSK ๑๒-๑๙-๑๘-๑๑	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ	ชอบ
KCSK ๑๒-๑๙-๓๕-๑๓	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ชอบ	ชอบ	ชอบ

๓. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ :

การปรับปรุงพันธุ์มะละกอแขกนวลสำหรับบริโภคดิบได้สายพันธุ์มะละกอที่มีลักษณะดีผ่านเกณฑ์การคัดเลือกอย่างน้อย ๙ สายพันธุ์ ให้ผลผลิตต่อต้น ๓๗-๘๑ ผล/ต้น น้ำหนัก/ผล ๘๐๐-๑,๔๘๔ กรัม/ผล ความหนาเนื้อ ๒.๐-๓.๔ เซนติเมตร มีขนาดและน้ำหนักตรงตามความต้องการของตลาดแต่อย่างไรก็ตามสายพันธุ์ที่ผ่านการคัดเลือกยังมีความแปรปรวนทางพันธุกรรมอยู่ จึงควรมีการดำเนินการคัดเลือกต่อไปเพื่อให้ได้มะละกอที่มีความเป็นพันธุ์แท้มีความคงตัวทางพันธุกรรม โดยได้มีแผนการดำเนินการต่อไปในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๔ ซึ่งจะเป็นการคัดเลือกพร้อมประเมินพร้อมในแหล่งปลูกต่างๆเพื่อให้ได้พันธุ์มะละกอสำหรับบริโภคดิบที่สามารถปรับได้ดีและให้ผลผลิตสูงและผู้บริโภคมะละกอดิบมีความพึงพอใจซึ่งในอนาคตจะเป็นมะละกอสำหรับบริโภคดิบของกรมวิชาการเกษตรต่อไป

๔. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ : ให้ระบุผลงานที่สิ้นสุด ได้นำไปใช้ประโยชน์อย่างไร พัฒนาต่อหรือ ถ่ายทอด หรือเผยแพร่ หรือนำไปใช้ประโยชน์กับกลุ่มเป้าหมาย (ระบุเป็นข้อๆ)

๕. คำขอบคุณ (ถ้ามี) : อาจมีหรือไม่มีก็ได้ เป็นการแสดงความขอบคุณแก่ผู้ช่วยเหลือให้ งานวิจัยลุล่วงไปด้วยดี แต่มิได้เป็นผู้ร่วมปฏิบัติงานด้วย

๖. เอกสารอ้างอิง :

พานิชย์ ยศปัญญา. ๒๕๕๒ .ไม้ผลรอบบ้าน. สำนักพิมพ์มติชน, กรุงเทพฯ.๑๗๖ หน้า.

รสลิน เกลี้ยงเกลา. ๒๕๕๑ .มะละกอ แนวทางการลงทุนอย่างมืออาชีพ. สำนักพิมพ์หน้าคา, กรุงเทพฯ. ๑๒๘ หน้า.

ทีมงานรักษัเกษตร. ๒๕๔๙. มะละกอปลูกอย่างไรให้รวย. ๙๔ หน้า

วรรณภา เสนาดี อทิพัฒน์ บุญเพิ่มราศีและกรกัญญา อักษรเนียม. ๒๕๕๑. มะละกออุตสาหกรรม เส้นทางส่งออก อันยิ่งใหญ่. เคหการเกษตร.๓๒(๑๒): ๖๙-๑๐๕

๗. ภาคผนวก :

ตารางผนวกที่ ๑ ผลผลิตและคุณภาพของมะละกอแขนวนลสายพันธุ์คัด ๒๕๕๓/๕๔

สายพันธุ์	จำนวน ผล/ ต้น	น้ำหนักผล (กรัม/ผล)	ความ กว้างผล (ซม.)	ความ ยาวผล (ซม.)	ความ หนาเนื้อ (ซม)	ช่องว่าง ภายใน ผล (%)	ความ แน่นเนื้อ (กก./ ซม.๒)	สีเนื้อดิบ	สีของผิวผล ดิบ
KNSK ๑-๘	๒๔	๑,๔๐๐	๘.๕	๔๒	๒.๕	๒๒	๒.๐	G ๑๓๗ A	W ๑๕๕
KNSK ๒-๑	๓๓	๑,๓๐๐	๙.๕	๓๙.๕	๒.๕	๒๐	๑.๙	W ๑๕๕	G ๑๓๗ A
KNSK ๒-๘	๓๕	๑,๕๐๐	๙.๕	๔๑	๒.๙	๑๐	๒.๐	W ๑๕๕	G ๑๓๗ A
KNSK ๓-๗	๓๗	๑,๓๐๐	๘.๕	๔๒	๒.๒	๒๑	๒.๐	W ๑๕๕	G ๑๔๓ A
KNSK ๔-๖	๓๐	๙๐๐	๙.๕	๒๗	๓.๐	๑๗	๑.๙	W ๑๕๕	G ๑๔๓ A
KCSK ๕-๑๖	๓๐	๑,๓๐๐	๑๐	๒๙	๓.๐	๒๖	๑.๙	W ๑๕๕	G ๑๓๘ A
KCSK ๕-๑๘	๓๒	๑,๑๐๐	๙.๒	๒๙	๒.๘	๗.๖	๑.๙	W ๑๕๕	G ๑๓๘ A
KCSK ๑๐-๘	๓๕	๑,๒๐๐	๙.๐	๓๘	๒.๙	๑๑	๑.๗	W ๑๕๕	G ๑๔๓ A

KCSK ୧୧-

୩୩   ୨୦   ୧,୨୦୦   ୯.୩   ୨୯   ୨.୯   ୨୬   ୧.୩   W ୧୯୯୯   G ୧୯୩ A

KCSK ୧୨-

୧୯   ୩୦   ୧,୯୦୦   ୯.୦   ୧୬.୯   ୨.୩   ୨୦   ୧.୯   W ୧୯୯୯   G ୧୯୩ A
